

International Science Group

ISG-KONF.COM

XVI

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE
"INNOVATIONS IN EDUCATION: PROBLEMS, PROSPECTS
AND ANSWERS TO TODAY'S CHALLENGES"**

Zagreb, Croatia

April 23 - 26, 2024

ISBN 979-8-89292-726-0

DOI 10.46299/ISG.2024.1.16

MANAGEMENT, MARKETING		
17.	Myronova R., Vozniuk L. THE ROLE OF THE PROCESS APPROACH IN MANAGING THE TRAINING OF SPECIALISTS IN VOCATIONAL EDUCATION INSTITUTIONS	129
18.	Яворська А.Ф. ФАКТОРИ СТІЙКОГО ПОЗИЦІОНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ МОРСЬКИХ ПОРТІВ	134
MEDICINE		
19.	Khlamanova L., Yaremenko L., Grabovyi O. MEDICAL EDUCATION: SOCIAL AND PSYCHOLOGICAL COMPONENT OF THE NATION'S HEALTH	138
20.	Kolosovych I. DIAGNOSTICS OF MOTOR-EVOCATORY DISORDERS OF THE GASTRODUODENAL PASSAGE IN THE EARLY POST-OPERATIVE PERIOD	140
21.	Дзвонковська В.В., Зеляк М.В., Середюк Л.В., Юрак М.З., Човганюк О.С. СУЧАСНІ ДІАГНОСТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ КІСТ ПІДШЛУНКОВОЇ ЗАЛОЗИ	143
22.	Пахаренко Л.В., Басюга І.О., Жураківський В.М., Ласитчук О.М., Моцюк Ю.Б. ЧИ МАЄ ЗНАЧЕННЯ ВІТАМІН D В РОЗВИТКУ ЕНДОМЕТРІОЗУ	146
23.	Чабан Т.В., Бочаров В.М., Верба Н.В., Бердник Ю.І. ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ, МЕТОДИКИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ЯК ФАКТОР ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО ЧАСУ	149
24.	Шевченко О.О., Левон М.М., Хворостяна Т.Т., Гуменчук О.Ю., Левон В.Ф. РОЗВИТОК ВНУТРІШНЬООРГАННИХ ЛІМФАТИЧНИХ МІКРОСУДИН НА РАННІХ ЕТАПАХ ПРЕНАТАЛЬНОГО ОНТОГЕНЕЗУ ЛЮДИНИ	155

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ, МЕТОДИКИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ЯК ФАКТОР ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО ЧАСУ

Чабан Тетяна Володимирівна,
доктор медичних наук, професор,
професор кафедри інфекційних хвороб
Одеського національного медичного університету,
Україна

Бочаров Вячеслав Михайлович,
асистент кафедри інфекційних хвороб
Одеського національного медичного університету,
Україна

Верба Наталія Вікторівна,
асистент кафедри інфекційних хвороб
Одеського національного медичного університету,
Україна

Бердник Юлія Ігорівна
лікар – інтерн КНП «Міська клінічна інфекційна лікарня» ОМР

Вектор довгострокового соціально-економічного розвитку України, спрямований на визначення шляхів та способів забезпечення у довгостроковій перспективі динамічного розвитку економіки, підвищення національної безпеки, сталого добробуту українських громадян, зміцнення позицій України у світовому співтоваристві на фоні воєнного часу.

Необхідною умовою для формування інноваційної економіки є модернізація системи управління, ключовий елемент якої — конкуренція різних систем освіти, які потребують постійного оновлення технологій, прискореного впровадження інновацій, швидкої адаптації до запитів та вимог динамічно мінливого світу.

Досягти поставленої мети без професійно підготовлених кадрів складна задача. Вимоги професійної спільноти до сьогоdnішнього випускника не обмежуються лише знаннями, отриманими в освітній організації. Молодий фахівець має бути готовий вирішувати будь-які завдання, причому успішно. Державні програми розвитку освіти характеризуються нині зростанням вимоги до обсягу знання, професійних навичок випускників та орієнтовані на якісно новий рівень підготовки фахівців відповідно до світових стандартів.

Однак, у сфері професійної медичної освіти України спостерігаються негативні тенденції: по-перше, це незначне оновлення професорсько-викладацького складу призводить, природне старіння викладацьких кадрів. По-друге, це законодавчо не врегульовані взаємини між освітніми та медичними організаціями, без яких неможлива якісна підготовка фахівця. По-третє, недосконалість самого освітнього процесу з недостатнім застосуванням інноваційних методів та технологій викладання, а також самих методик викладання в умовах воєнного стану.

Ринок освітніх послуг є вирішальним чинником підвищення якості інвестиції в людський капітал. Він визначає становище людини на відповідному сегменті ринку праці, який, свою чергу, виступає детермінуючим фактором попиту на освітні послуги, що актуалізує завдання визначення теоретико-методичних засад взаємодії даних ринків. Модернізація вищої медичної школи – це шлях інноваційної освіти, що забезпечує високої рівень інтелектуально-особистісного та духовного розвитку здобувача вищої освіти (ЗВО); створює умови для оволодіння ним навичками наукового стилю мислення та навчає методології нововведень у соціально-економічній та професійній сферах [1, 2].

Успішна ж соціалізація особистості залежить, по-перше, від запровадження послідовних ефективних інновацій в освітнє середовище організації для здійснення фундаментальної, теоретичної та практичної підготовки випускника, а по-друге — від стану самого «освітнього простору» медичного вишу, яке має виховувати інтелігентну, освічену, всебічно розвинену людину, із творчим гуманістичним мисленням, почуттям власної гідності та відповідальності, що вміє вдосконалювати себе, будувати гармонійні відносини зі світом, природою та іншими людьми [1-3].

Підготовка випускника, готового до якісної трудової діяльності відповідно до професійних стандартів, а також всебічно розвиненого та здібного конкурувати в сучасній медичній середовищі, - це одне з головних завдань вищих медичних освітніх організацій [1, 3].

Термін «освітній простір» виник у педагогічній практиці нещодавно. Він характеризує новий вектор освіти, спрямований на соціалізацію особистості, професійну компетентність та відповідає вимогам професійних стандартів. Особливо це актуально у галузі охорони здоров'я у зв'язку із підвищеною увагою суспільства до якості надання медичної допомоги [3, 4].

Складові освітнього простору - це структури освітнього процесу. Вони є універсальними для всіх медичних освітніх організацій. До них відносять: педагогічний склад та ЗВО; культурні цінності та традиції; корпоративну культуру та морально-емоційний клімат; імідж та позиціонування організації у професійному середовищі. Але, одночасно, це та складова та об'єднуюча сутність, яка надає особливість освітньому процесу і є найважливішою відмінністю кожного медичного ВУЗу [1, 4].

ЗВО з першого курсу занурюються у внутрішнє середовище освітнього простору. Вони повинні мати можливість розвивати здібності та набувати особисті якості, які дозволять їм:

- 1). Гармонійно вибудовувати відносини з навколишнім світом;
- 2). Включатися до соціально значущих видів діяльності;
- 3). Набувати професійної компетентності та досвіду професійної діяльності для високого рівня особистісного розвитку, що відповідає сучасним вимогам часу.

Ознаки, що характеризують «освітнє середовище» організації:

- інформаційно-технічні: представляють системно організовану сукупність інформаційного технічного, навчально-методичного забезпечення, нерозривно пов'язані з людиною як суб'єктом освітнього процесу;

- особистісні: представляють систему впливу та умов формування особистості за заданим зразком, а також можливостей для її власного розвитку, що містяться у соціальному та просторово предметному оточенні;

- системні: представляють відображення єдності соціокультурного та духовного життя вузівської спільноти, безперервність системи освіти, є системоутворюючим фактором конкретної освітньої системи [4].

Невід'ємною складовою у підготовці фахівця з медичною освітою нової формації, мотивованого на результат, є вдосконалення освітнього процесу за допомогою впровадження різноманітних інновацій. Суть іновацій у зміні освітніх парадигм, модернізації змісту освіти та оптимізації освітнього процесу. Педагогічна інновація - це цілеспрямована зміна, що вносить в освітнє середовище стабільні елементи (нововведення), покращує характеристики окремих частин, компонентів та самої освітньої системи загалом. Також це пошук ідеальних методик та програм, їх впровадження в освітній процес. Сьогодні вся медична освітня спільнота усвідомлює необхідність застосування у процесі навчання майбутніх лікарів інноваційного підходу із впровадженням сучасних освітніх технологій.

Так, інноваційний підхід характеризується такими узагальнюючими положеннями:

1. Інноваційні технології навчання – це засіб моделювання професійної діяльності сучасного фахівця.

2. Інноваційний зміст освіти та методів навчання моделює професійну діяльність майбутніх спеціалістів.

3. Інноваційний підхід у побудові навчання – це ефективне рішення найскладніших навчально-виховних завдань та позиціонування конкретного навчального закладу як постійного розвитку.

Застосування інноваційних технологій стимулює викладачів удосконалюватись у професійному розвитку, покращувати якість взаємодії зі ЗВО в освітніх та міжособистісних відносинах. ЗВО, занурений у інноваційний освітній процес, має можливість удосконалювати вміння та навички, підвищувати рівень теоретичної та практичної підготовки та, як наслідок, сприяти інноваційному розвитку самої освітньої організації.

У технології виділяють три етапи, кожен з яких має у своєму розпорядженні свій репертуар методичних прийомів. Інноваційна технологія «Активні методи навчання» або «Методи активного навчання» орієнтує ЗВО на самостійне

здобуття знань, опанування уміннями та навичками у процесі активної пізнавальної та практичної діяльності. Активні методи сприяють розвитку мислення, пізнавальних інтересів та здібностей, формують вміння та навички самоосвіти. Ядро активних методів навчання має такі складові:

- 1). Вимушена активність ЗВО;
- 2). Постійна взаємодія ЗВО та викладача;
- 3). Необхідність самостійного творчого вироблення рішення ЗВО;
- 4). Підвищений ступінь мотивації, емоційності та творчості.

Головне досягнення методу - це засвоєння ЗВО викладеного матеріалу.

Кейс-технології та їх різновиди підходять для викладання управлінських дисциплін та виправдовують своє існування за наявності двох умов:

- 1). Викладачі вміють та готові використовувати цей метод;
- 2). Наявність набору конкретних ситуацій.

Технологія ведеться у формі творчого пошуку, де ЗВО займають активну позицію, генерують ідеї, опиняються у ситуації активної взаємодії один з одним, що імітує реальні комунікаційні залежності, які виникають між людьми у процесі їхньої спільної діяльності. Аналіз ситуації вимагає від ЗВО самостійної постановки питань та пошуку відповіді на них. Складові методу – це наявність розробленої конкретної ситуації та технології роботи ЗВО із конкретною ситуацією.

Навчання проходить у три етапи:

I етап – індивідуальна робота ЗВО;

II етап - робота у малих групах;

III етап – загальногрупове обговорення з викладачем.

Класифікація кейсів:

- 1). Практичні кейси відображають абсолютно реальні життєві ситуації;
- 2). Навчальні кейси, основним завданням яких виступає навчання;
- 3). Науково-дослідні кейси орієнтовані на здійснення дослідницької діяльності ЗВО.

Досягнення нового результату освіти спирається на нові педагогічні технології. До них належить компетентно-орієнтований підхід і реалізується «Методом проектів», який націлений формувати здібності, володіючи якими, ЗВО є більш пристосованими до життя, вміють адаптуватися до змінних умов, орієнтуватися у різноманітних ситуаціях, працювати в різних колективах, тому що «проектна діяльність є культурною формою діяльності, якою можливе формування здатності до здійснення відповідального вибору».

Основна теза сучасного розуміння методу проектів — «Все, що я пізнаю, я знаю, навіщо це мені треба і де, і як я можу ці знання застосувати» - дозволяє знайти розумний баланс між академічними знаннями та прагматичними вміннями [5].

Сучасні вимоги до надання медичної допомоги ґрунтуються на підвищенні її якості та безпеки, а також на ефективності витрачання державних ресурсів, що безпосередньо пов'язано з рівнем кваліфікації медичних працівників. Одним із напрямків зміни існуючих моделей медичного освіти є створення системи

акредитації фахівців охорони здоров'я. Для реалізації відповідно до нормативно-законодавчих актів розроблена «Модель оціночних засобів». В її основі - багатостадійний варіант вимірювань (тестування — оцінка кваліфікації, практичні навички — симуляційні умови та вирішення ситуаційних задач - міні-кейси). Модель оціночних засобів, безперечно, спирається на розглянуті вище інноваційні технології. Але для успішної акредитації фахівців, їх практичної підготовки медичні ВУЗи відкрили та вдосконалюють Центри симуляційного навчання, віртуальних технологій з оновленою базою фантомів, моделей, муляжів, тренажерів, віртуальних симуляторів та інших технічних засобів навчання. Це дозволяє з тим чи іншим ступенем достовірності моделювати процеси, ситуації та інші аспекти професійної діяльності медичних працівників. ЗВО отримують широкий спектр компетенцій та міцно закріплюють практичні навички без ризику заподіяння шкоди пацієнту [5].

Сюди належить розвиток можливості швидкого прийняття рішень та бездоганного виконання ряду маніпуляцій чи втручань, особливо при невідкладних станах. Різноманітний арсенал тренажерів, що імітують наближені до природних умов ситуації, комп'ютерне моделювання різноманітних клінічних ситуацій у динаміці їх розвитку відкривають нові горизонти для практичної підготовки, підвищення кваліфікації та оцінки її рівня у ЗВО, лікарів та медичних сестер.

Таким чином, розглянуті інноваційні освітні технології в області вищої медичної освіти передбачають два взаємопов'язані напрями: формування освітньою організацією «освітнього простору» як чинника духовно-морального розвитку та соціалізації особистості і безпосередньо самі інноваційні методи, способи та технології, що формують у ЗВО професійні вміння та навички для якісної професійної діяльності.

Список літератури:

1. Беляева О. М. Професійно-педагогічна діяльність викладачів вищих медичних навчальних закладів у контексті системного підходу / 226 О. М. Беляева // Світ медицини та біології. - 2018. - № 3 (45). - С. 182-185.

2. Брюховецька О. Професійно значущі якості особистості викладача вищого навчального закладу / О. Брюховецька, Т. Чаусова // Післядипломна освіта в Україні. - 2019. - № 1. - С. 74-78.

3. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. - 2014. - № 1556-VII. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

4. Концепція розвитку Харківського національного медичного університету на 2015-2025 роки (нова редакція) [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2335%3A2015-02-13-09-41-44&catid=47%3A2015-02-12-14-54-06&Itemid=69&lang=uk

5. Методичні рекомендації для професійного розвитку науково-педагогічних працівників [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. - 2020. - Режим доступу : <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5fd/8e5/df0/5fd8e5df039fc332033916.pdf>.